COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2018/19 – Boekhoudkundige verwerking van winstpremies

Advies van 12 september 2018[1]

I. Inleiding
II. De nieuwe winstpremie
III. Boekhoudkundige aspecten

I. Inleiding

1. Aan de Commissie werd een vraag voorgelegd met betrekking tot de nieuwe regeling voor winstpremies in de programmawet van 25 december 2017, die werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2017 en opgenomen in de wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal van de vennootschappen en tot instelling van een winstpremie voor de werknemers.[2]

Deze nieuwe maatregel heeft tot doel het vennootschappen[3] mogelijk te maken een deel of het geheel van hun winst toe te kennen aan hun werknemers in de vorm van een winstpremie. Dit om hen aan te moedigen en hen te belonen op een eenvoudige manier die zowel op sociaal als op fiscaal vlak interessant is.

II. De nieuwe winstpremie

2. Sinds 1 januari 2018 kunnen de vennootschappen beslissen een deel of het geheel van hun "winst van het boekjaar" aan hun werknemers toe te kennen. Onder "winst van het boekjaar" wordt het positieve bedrag begrepen, vermeld bij de code 9905 van het volledig model van de jaarrekening[4]: Te bestemmen winst van het boekjaar[5].

3. Deze winstpremie kan worden gedefinieerd als "[een] premie die wordt toegekend in speciën indien de vennootschap of de groep waarvan de vennootschap deel uitmaakt[6], een deel of het geheel van de winst van het boekjaar wenst toe te kennen aan de werknemers[7], met uitzondering van de bedrijfsleiders[8], waarvan de specifieke modaliteiten overeenstemmen met de voorschriften van de wet van 22 mei 2001 en opgenomen zijn in een beslissing van de gewone of buitengewone algemene vergadering"[9].

De premie "mag niet worden ingevoerd ter vervanging of omzetting van loon, premies, voordelen in natura of om het even welk voordeel, of aanvulling van al wat voorafgaat […]"[10]. Bovendien mag "het totaalbedrag van de deelnames in de winst, […] bij afsluiting van het boekjaar, de limiet van 30 % van de totale brutoloonmassa niet overschrijden"[11].

4. Er bestaan twee types winstpremies. De identieke winstpremie is een "premie waarvan het bedrag gelijk is voor alle werknemers of waarvan het bedrag overeenkomt met een gelijk percentage van het loon van alle werknemers". De gecategoriseerde winstpremie is een "premie waarvan de hoogte van het bedrag afhankelijk is van de verdeelsleutel die wordt toegepast op basis van objectieve criteria"[12].

5. Op het vlak van de sociale zekerheid, is deze premie interessant voor zover er geen gewone sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd zijn, maar enkel een solidariteitsbijdrage van 13,07 % van de premie ten laste van de werknemer.

Op fiscaal vlak is deze premie onderworpen aan een aanslagvoet van 7 %[13] (een met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belasting) voor de werknemer (en zal ze bovendien vermeld worden op het aanslagbiljet) en zal ze, voor de werkgever, niet aftrekbaar zijn in de vennootschapsbelasting, aangezien ze wordt beschouwd als een verworpen uitgave in de vennootschapsbelasting.

III. Boekhoudkundige aspecten

6. De winstpremie komt neer op een resultaatverwerking (net zoals de regeling van dividenden en tantièmes). Het gaat om een loonbestanddeel waarmee geen rekening wordt gehouden voor de berekening van de loonnorm[14] (bestanddeel dat is uitgesloten uit het begrip loonkost).

In de boekhouding zal dit als volgt worden geboekt:

696	Resultaatverwerking		
	aan	473	Andere rechthebbenden

7. De nieuwe maatregelen zijn op 1 januari 2018 in werking getreden, met dien verstande dat de premies die door deze wet werden ingevoerd, slechts kunnen worden toegekend op basis van de winst van het boekjaar dat ten vroegste op 30 september 2017[15] werd afgesloten.

---

1 Onderhavig advies is tot stand gekomen nadat een ontwerpadvies op 19 juni 2018 ter publieke consultatie werd gepubliceerd op de website van de CBN.

2 De titel van de wet werd gewijzigd. De originele titel was: “Wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van de vennootschappen”.

3 Voor de toepassing van deze wet, moet onder vennootschap verstaan worden: elke vennootschap, elke vereniging of elke inrichting onderworpen aan de vennootschapsbelasting krachtens titel III, hoofdstuk 1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 of aan de belasting van niet-inwoners krachtens artikel 227, 2° van hetzelfde Wetboek.

4 Alsook van het verkort model en het micromodel.

5 Deze interpretatie beoogt een tweeledig doel. Enerzijds bestaat dit doel erin de vennootschappen toe te staan te voldoen aan de fiscale onaantastbaarheidsvoorwaarde zoals bedoeld in artikel 190 Wetboek van de inkomstenbelastingen 92. Deze voorwaarde verhindert dat bepaalde vrijgestelde opbrengsten zouden worden begrepen in de grondslag van enige beloning of vergoeding. Anderzijds wordt er beoogd toe te laten dat deze opbrengsten, bij de latere onttrekking ervan aan belastingvrije reserves, opgenomen kunnen worden in de berekening van het maximumbedrag van de toe te kennen winstpremies. De winst of het verlies van het boekjaar (Code 9904) wordt aldus gecorrigeerd middels de onttrekkingen aan (en/of overboekingen naar) de belastingvrije reserves om te komen tot de “Te bestemmen winst van het boekjaar” (Code 9905).
Deze interpretatie van het begrip van “winst van het boekjaar” stemt overeen met de interpretatie gegeven door de minister van Werk, Economie en Consumenten in zijn antwoord op een door de CBN gestelde vraag.

6 Er wordt dus niet verwezen naar de vzw’s, de openbare instellingen en de besturen.

7 De begunstigden zijn de werknemers die, al dan niet in het kader van een arbeidsovereenkomst en onder het gezag van een andere persoon, arbeid verrichten tegen loon.

8 De bedrijfsleiders kunnen geen gebruik maken van dit voordeel.

9 Nieuw art. 2, 7/1° van de wet van 22 mei 2001.

10 Nieuw art. 11/3 van de wet van 22 mei 2001.

11 Nieuw art. 11/4 van de wet van 22 mei 2001.

12 Enkele van deze objectieve criteria zijn: anciënniteit, graad, functie, weddeschaal, vergoeding, opleidingsniveau.

13 De belasting wordt berekend op het belastbaar loon (brutoloon verminderd met de RSZ-bijdragen).

14 N. Wellemans, De winstpremie: nieuw sinds 1 januari 2018, 2 januari 2018.

15 Art. 54, programmawet van 25 december 2017, BS, 29 december 2017.